

| กณัญญา มัทธูโร |

ตามรอย

Steve Jobs

ในเกียวโต

▲ Steve Jobs กับวลี "All good things" และลายเซ็นที่มอบให้เจ้าของร้านซูชิชื่อว่า (ภาพจาก NHK)

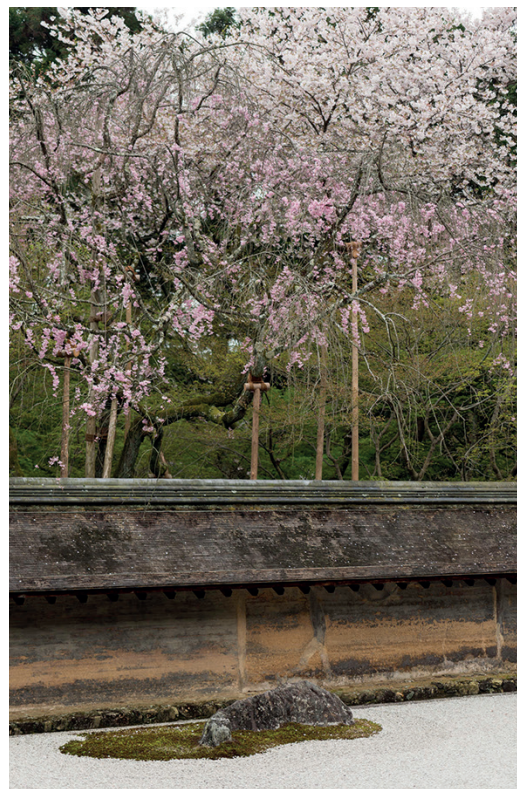
เนื่องในวาระที่ Steve Jobs เสียชีวิตครบ 10 ปี ในวันที่ 5 ตุลาคม 2021 สถานีโทรทัศน์ NHK ได้ทำรายการพิเศษรำลึกถึง Jobs โดยได้สัมภาษณ์ คุณโอชิมา อิโรชิ โซเฟอร์แท็กซี่รถเช่าพิเศษผู้เคยนำเที่ยว Jobs ทุกครั้งที่เขามา เกียวโต (ปัจจุบันขับแท็กซี่ส่วนตัว)

ทุกครั้งที่ Jobs มาเยือนเกียวโต เขาจะเลือกพักที่ "ทาวะระยะ เรียวกัง" ราวหนึ่งสัปดาห์ เพราะเขาถูกใจทั้งอาหาร และบริการของเจ้าหน้าที่เรียวกังเก่าแก่ที่นี่ Jobs บอกว่า "พออย่างเท่าเข้าไปด้านใน มันเหมือนอีกโลกหนึ่งจริง ๆ"

คุณโอชิมาโซเฟอร์นำ Jobs และครอบครัวเที่ยวเกียวโต

ราว 25 ปี จนถึงปีค.ศ. 2010 ก่อน Jobs จะเสียชีวิต คุณโอชิมามีโอกาสขับรถนำเขาเที่ยวในเกียวโต 4 ครั้ง Jobs เรียกเขาว่า "อิโร" พร้อมเชิญชวนเขาว่า ถ้ามาเที่ยวอเมริกาเมื่อไรให้มาหาตนเองได้ และยังให้ที่อยู่ และหมายเลขโทรศัพท์ส่วนตัวไว้ด้วย คุณโอชิมา ซึ่งใช้ภาษาอังกฤษได้คล่อง ยังแหย่ Jobs เล่น ๆ ว่า "Mr.Jobs สินค้าของ Apple คราวหน้าให้ตั้งชื่อว่า HIRO นะครับ"

การนำ Jobs เที่ยวเกียวโตนั้นไม่มีแผนการแน่นอน บางวันก็วนไปด้านใต้บางวันก็วนไปทางตะวันออกของเมือง Laurene Jobs ภรรยาบอกคุณโอชิมาว่า "ไม่ว่าสามีฉันจะรีควสทำอะไรขอให้ช่วยทำตามนะคะ" คุณโอชิมาพาสองสามีภรรยาไปวัดและศาลต่าง ๆ หลายต่อหลายแห่ง แต่ที่ เขาโปรดปรานที่สุดคือ **วัดเรียวอันจิ** ซึ่งเป็นหนึ่งในมรดกโลก โด่งดังจากสวนหิน 15 ก้อน Jobs ไปที่วัดนี้ 3 ครั้งสามคราด้วยกัน

▲ ซากุระพันธุ์ย้อย หลังกำแพงดิน ในฤดูใบไม้ผลิทำให้สวนมีหน้าตาเปลี่ยนไป

Jobs เคยเขียนถึงสวนแบบเซนในเกียวโตไว้ในหนังสือประวัติของเขาเองว่า “ผมเห็นความงามที่ลึกซึ้งของพุทธศาสนาโดยเฉพาะพุทธแบบเซน สวนงามในเกียวโตมีหลายต่อหลายแห่ง มันสะท้อนแก่นลึกของจิตใจได้ดีเยี่ยม”

วัดโปรดของ Steve Jobs

วัดเรียวอันจิ คุณโอชิมาเล่าให้ฟังว่าครั้งแรกที่พา Jobs ไปที่วัดเรียวอันจิ Jobs พยายามมองหาก้อนหินเพื่อที่จะนับให้ครบได้ 15 ก้อน แต่แม้จะย้ายไป 2-3 มุมก็ไม่อาจมองเห็นครบได้

คุณโอชิมา ได้อธิบายให้เขาฟังว่า “เลข 15 เป็นเลขสำคัญของญี่ปุ่น ในสมัยโบราณผู้ชายจะบรรลุนิติภาวะเมื่ออายุ 15 ปี วันขึ้น 15 ค่ำคือวันที่พระจันทร์เต็มดวง ทั้งสองถือเป็นตัวเลขที่แสดง “ความสมบูรณ์ครบถ้วน” (คันเส) การมองเห็นก้อนหินเพียง 13 หรือ 14 ก้อนทั้ง ๆ ที่มีก้อนหิน 15 ก้อนนั้น หมายความว่า “เรา ๆ ยังเป็นสิ่งที่ไม่สมบูรณ์” Jobs ฟังเขาพร้อมพยักหน้า และนั่งคำนึงคิดอย่างสงบอยู่พักใหญ่ ๆ ในปีถัดมาเมื่อ Jobs พาลูกชายและลูกสาวมาที่ วัด Jobs ได้อธิบายให้ลูก ๆ ฟังเหมือนที่คุณโอชิมาอธิบาย

▲ หิมะปกคลุมสวนทุกฤดูหนาว

▲ สวนหินสี่ช่องของวัดเรียวอันจิมองจากตรงกลางวิหาร Hojo

เกียวโตเป็นเมืองที่มี “ของจริง” (ฮงโมะโมะ)

ในเดือนกรกฎาคม 2010 ครั้งสุดท้ายที่ Jobs มาเกียวโต และนั่งรถผ่านไปที่บ้านพักตากอากาศแห่งหนึ่งใกล้วัดนันเซนจิ Jobs ถามคุณโอชิมาว่าที่นี่คืออะไร คุณโอชิมาตอบว่า “เป็นบ้านพักตากอากาศของตระกูลโนมูระไม่ได้เปิดให้คนทั่วไปเข้าชม” ทันใดนั้น Jobs ก็ยกหูโทรศัพท์ติดต่อเลขานุการ ในอเมริกา 10 นาทีต่อมา มีโทรศัพท์เข้ามาที่คุณโอชิมา จากสำนักงานใหญ่ของบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์โนมูระว่า “เราสำรองการจองให้ Jobs และครอบครัวไว้ตอน 10.00 น. พรุ่งนี้แล้ว” และในวันรุ่งขึ้นที่ไปถึง ก็พบเจ้าหน้าที่ของบริษัทพร้อมลำนี้อยู่ Jobs และครอบครัวที่หน้าประตูเข้า

Jobs เล่าให้เขาฟังหลังชมบ้าน และสวนที่นี้เสร็จว่า เกียวโตเป็นเมืองที่มี “ของจริง” (ฮงโมะโมะ) จริงทั้งความเก่าแก่ และรายละเอียด (Details) ไม่ต้องการความ โด่งดังใด ๆ ทั้งหัตถกรรม สถาปัตยกรรม ศิลปะ ทุกอย่างเต็มไปด้วยรายละเอียด “การเน้นรายละเอียดนั้นสำคัญยิ่ง”

▲ ไม่ว่าจะมองจากมุมใดก็ไม่สามารถเห็นก้อนหินได้ครบ 15 ก้อน

วัดเซนซ็อดังที่ท้ายสุด Jobs ไปไม่ถึง วัดเอเฮจิ

และในครั้งสุดท้ายที่เขามาเยือนเกียวโตนี้เองที่ Jobs เหยี่ยปากอยากไป วัดเอเฮจิ วัดเซนซ็อดังกลางนิคาโยชิโตเกียวในจังหวัดฟูกูจิ คุณโอชิม่าบอก Jobs ว่า จากเกียวโตด้วยรถยนต์ใช้เวลาราว 4-5 ชั่วโมง Jobs จึงถามว่าถ้าไปด้วยเครื่องบินเจ็ตส่วนตัวล่ะ? คุณโอชิม่าบอกว่าที่วัดไม่มีลานจอดเครื่องบินนะ ท้ายสุดเมื่อคำนึงถึงสภาพร่างกายของ Jobs ตอนนั้น ทริบไปวัดเอเฮจิจึงไม่ได้เกิดขึ้น คุณโอชิม่ามานึกเสียใจภายหลังว่าน่าจะฝันพาเขาไป

รสนิยมด้านอาหารญี่ปุ่นของ Jobs

คุณโอชิม่ายังเล่าถึงรสนิยมอาหารญี่ปุ่นของ Jobs ไว้ด้วยว่า Jobs โปรดปราน**โซบะ**ของร้าน**มิโซะกะอัน คาวามิจิยะ ไกล ๆ** ที่พักมาก คุณโอชิม่าเคยพา Jobs ไปร้านอื่นที่มีบรรยากาศแสนจะเกียวโตแห่งหนึ่ง แต่พอกินเสร็จ Jobs ออกมาบอกว่า “พาไปร้านประจำอีกหน ร้านนี้โซบะมาก็ห่อสาหร่ายไม่อร่อย สาหร่ายรสชาติไม่ดี ต้องไปกินล้างปากที่ร้านเดิม”

ของกินอีกอย่างที่ Jobs โปรดปราน คือ **ไดฟุกุโมะจิ** ราว 25 ปีที่แล้ว เมื่อคุณโอชิม่า ขับรถนำ Jobs เที่ยวเกียวโตครั้งแรก Jobs ขอให้เขาพาไปซื้อ “โมะจิ” ที่เขาบังเอิญเห็นร้านตอนออกมาวิ่งช่วงเช้า คุณโอชิม่าขับรถวนหาอยู่หลายเข้ากระทั่งไปเจอ**ร้านทัมบะยะ ตรงข้ามโรงละครมินามิยะ** Jobs บอกร้านนี้แหละและเขาก็ลงมือวิ่งไปซื้อไดฟุกุโมะจิมา 10 ก้อน หยิบเขาปากไป 5 ก้อนทันทีที่คุณโอชิม่านึกในใจว่า Jobs จะแบ่งให้ตนกินสักอันไหม พอถามว่าอีก 5 อันที่เหลือล่ะ Jobs ตอบว่า “จะเก็บไว้กินที่ห้อง” แม้คุณโอชิม่าจะแนะนำร้านขนมเก่าแก่ร้านอื่น Jobs ก็ไม่สนใจหากไม่มี “โมะจิ” จนบัดนี้ก็ไม่รู้ว่า Jobs ชอบโมะจิหรือชอบถั่วแดงด้านในโมะจิกันแน่

ร้านซูชิโปรดของ Jobs คือร้าน “**ซูชิอิวะ**” ที่เขามากินพร้อม Laurene ภรรยา และลูกสาว Erin คุณโอนิชิได้รับโทรศัพท์ของเข้ามาแต่ไม่รู้ว่าใคร เขาจำ Jobs ไม่ได้ เมื่อเขาวิ่งเข้าหาที่ร้าน เพราะ Jobs เปลี่ยนไปมากหลังจากผ่าตัดปลูกถ่ายตับ เขาได้จัดให้ Jobs นั่งที่ที่นั่งมุม เคาท์เตอร์ Jobs บอกว่าเขาขอแต่ซูชิอย่างเดียวพอ จึงจัดปลาฮิราเมะ ปลาหมึก และกุ้งให้ก่อน พอได้ที่ร้านมีปลาโอมะม่วงโรยพิเศษ จากอาโอะโมริพอดี คุณโอนิชิจึงปั้นโทโระส่งให้เขา ต่อจากนั้น Jobs ก็บอกว่า เขาขอโทโระอย่างเดียวเลย และกินไป 6 คำรวด มันเป็นโทโระส่วนที่เรียกว่า “คามะ” ไม่มีเส้นใย กินง่าย ก่อนกลับ Jobs ยังเขียนลายเซ็นกำกับชื่อลูกสาวของคุณโอนิชิไว้บนกระดาษแข็งให้

ก่อนจากกันคุณโอนิชิบอก Jobs ว่า “คราวหน้าเชิญอีกนะครับ” แต่คำตอบที่ได้ กลับมาคือ “ผมคงไม่มีโอกาสมาเกียวโตอีกแล้ว ผมป่วยหนัก ร่างกายไม่แข็งแรงครับ”

“ไม่มีความรุ่งเรืองใด ๆ ที่จะยาวนานไปตลอด”

Jobs ออกมาจากร้านซูชิอิวะหลังผ่านไป 3 ชั่วโมง เมื่อคุณโอชิม่าคนขับรถถามเขาว่า “กินอะไรไปบ้างตั้งสามชั่วโมง” Jobs บอก “กินโทโระไป 6 คำ” บนแผ่นกระดาษแข็งที่ Jobs เขียนชื่อให้ลูกสาวร้านซูชิกำกับคำพูดสั้น ๆ ไว้ด้วยว่า “All good things” ขยายความได้ว่า “All good things must come to an end” “ทุกสิ่งทุกอย่างย่อมมีตอนจบ” หรือ “**ไม่มีความรุ่งเรืองใด ๆ ที่จะยาวนานไปตลอด**” คุณโอนิชิเจ้าของร้านซูชิย้อนความว่า Jobs คงบรรลุ และเข้าใจชะตาชีวิตของตนเอง อย่างสงบเงียบแล้ว

ไว้มีโอกาส ลองไปเดินตามรอย Steve Jobs กันนะคะ ร้านโมะจิตรงข้ามโรงละคร Minamiza น่าจะหาง่าย และเบากะเป่าที่สุด

▲ คุณโอชิม่า อริชิ คนจับแท็กซี่พิเศษที่เคยนำเที่ยว Jobs และครอบครัว (ภาพจาก NHK)

▲ ซ้ายมือเป็น Daifuku Mochi ที่ Jobs โปรดปราน

ที่มาของเรื่อง : NHK